

Aug. Kõrgessaar

Õisumõisa

KINDLUSTUSSELTS „EESTI“ AJAKIRI

Nr. 4

Tartus, augustikuul 1931. a.

III aastak.

*Sügishooaeg olgu rahuldavaks lõikusekuuks igale hoolsale
töömehele ka meie tööpõllul.*

Miks pooldame ühistegelist kindlustust?

Võib olla palju seisukohti, millistest lähtudes pooldatakse ühistegevust. Üks pooldab seda ilmavaatelistel kaaluftlustel, lootes, et ühistegevus loob uue parema ilmakorra; teisele meeldivad ühistegevuse kõrged põhimõtted; kolmandad võtavad ühistegevuse õpetust mingisuguse usulise dogmana jne. Võimalik, et kõiges selles ei puudu ka tõde. Kuid need on siiski seisukohad, mille üle võib vaielda, võib teha sõnu, tihti peale demagoogiat, ilma et sellest igakord just ühistegevuse hüvede selgitamisele tuleks kasu.

Meie kindlustustegelased, kui praktilised töönimesed, võime julgelt jätta vabaduse igapäevasele ettekujutada ühistegevuse lõppsihte oma soovi järele. Meie argumendid, millega asume „võitlusareenile“, on puhtpraktilised. Tahame tegeliku tööga näidata, et ühistegeliline kindlustus on see vahend, mis võimaldab meie rahva laialdastele hulkadele, kellest suurem hulk kapitaliküllusega kiidelda ei või, kõige otstarbekohasemalt rahuldada oma tarbeid kindlustuse alal, s. o. mõõduka maksu eest saada kahju korral õiglast kahjutasu. Samuti on ühistegeliline organisatsiooni vorm kindlaks garantiiks, et kindlustusettevõttesse mahutatud kapitalid rakendatakse kõige tulusamalt tööle meie rahvamajanduse huvides. Võidakse ju ka ühistegevuse vastu ette tuua vastuväiteid ja näidata puudustele, kuid üht ei saa ka kõige ägedam ühistegevuse vastane eitada, et hulkadele, kes tahavad ühisel jõul rahuldada oma tarbeid kindlustusalal, pakub selleks kõige soodsamat ja otstarbekohasemat võimalust ühistegelik organiseerimisvorm. See asjaolu, et mõni üksik osavam ja majanduslikult tugevamal jalal seisv isik suudab ka ärilises seltsis välja kaubelda soodsad maksutingimused ja rahuldava kahjutasu, ei tõenda veel kaugeltki kindlustuse kasulikkust sellises seltsis, kuna sellele vastuoksa laialdased hulgad samas seltsis peavad maksma kõrgemaid preemiaid ja rahulduma väikesema kahjutasuga. Ärilise kindlustusseltsi sihiks on ikkagi suurema dividendi teenimine ettevõtjale ning seega on ärilise seltsi huvides saada kõrgemaid kindlustusmaksu ja maksta vähem kahjutasu, ühistegelisel seltsil aga vastuoksa, — kõigile mõõduka tasu eest võimaldada õiglast kahjutasu. Kuivõrd kumbki organisatsioonitüüp suudab tegelikult teostada oma sihte, sellele vastavalt ilmnevad ka reaaltulemused. Õigete vahenditega ja õigel alusel teostatud ühistegeliline kindlustus on seega ala, millele on raske leida vastuväiteid nii põhimõttelikult kui ka tegelikult. Tegelikult töö läbi suudab ühistegeliline kindlustus kõige kindlamalt ja veenvamalt tõestada oma paremusi. Töö saagu seega meile mõjuvaimaks võistlusrelvaks.

Jüri Välbe 50-aastane.

19. juulil s. a. pühitses seltsi Pärnu osakonna asjaajaja Jüri Välbe oma 50 a. hällipäeva.

Sündinud Tartumaal 19. juulil 1881. a. Laius-Tähtvere kirikumõisa rentniku Mihkel Vä!be noorema pojana, omandas Jüri Välbe alghariduse sama valla Sadala algkoolis. Pärast jatkas õppimist Paldiski vaimulikus koolis ja Riia seminaris, mille lõpetas 1903. a. Oli lühemat aega Tartu Jüri algkooli köster-kooliõpetajaks ja läks sealt abipreestriks Kuremäe kloostriisse. Pärast oli preestriks mitmes ap.-õigeusu koguduses Mõnistes, Tõrva-Helmes ja viimaks Pärnumaal, Seliste-Tõstamaa koguduse peal. 1918. a. valitakse ta praostkonna täiskogu poolt Pärnumaa praostiks, kelleks jääb 1926. a. Peale maailmasõda asub 1919. a. Jüri Välbe alaliselt elama Pärnu linna.

Seltsi Pärnu osakonna asjaajajana teotseb edukalt üle 10 aastat, olles nii aastatelt kui ka ametiaja kestuse poolest seltsi osakondade asjaajajate peres vanemaks liikmeks. Peale selle on J. Välbe tegev Pärnu Eesti Laenu-Hoiu Ühisuses juhatuse ja Pärnu Majanduse ühisuses nõukogu liik-

mena. Millist lugupidamist ja usaldust juubilar oma senise tegevusega on teeninud, näitab kõige kujukamalt see rohke tervitajate ja kinkide hulk, millega juubilar hällipäeva puhul üle külvati. Muu seas olid isiklikult tervitama ilmunud pea kõik kaasasjaajajad seltsi perest, kelle poolt juubilar hällipäeva vara hommikul lauluga äratati. Soovime juubilarile pikka iga ja õnnelikku kätt edaspidises töös samas suunas.

Päikeseline tulevik meie lastele!

See on iga vanema suurim soov. Õpetagem neile, et selle soovi täitumist teostavad nad kõige kindlaminijätkuvalt suure summa eest elu kindlustamisega.

Tulekindlustusmehe süstemaatiline töö.

On olemas kolm asjaolu, mis tulekindlustuse mehe tööd eriti soodustavad. Need on: 1) pea iga varanduse omaniku vabatahtlik valmisolek oma varandust tule vastu kindlustada, 2) kõikide kindlustusseltside propaganda tulekindlustuse kasuks ja 3) kindlustusevõtjate ükskõiksus seltsi valiku suhtes.

Et tulekindlustust tarvilikuks asjaks peetakse, nagu näiteks toitu, riietust jne., on iga esindaja tööpõld piiratud vaid tema tegevuspiirkonna ja isikliku initsiatiiviga. Üldpropaganda tulekindlustuse kasuks ja inimeste ükskõiksus üksikute seltside vastu võimaldavad esindajale kõigi kallal kel varandusi olemas või kes neid veel omandada tahavad, oma tööd teha. Mõlemad kandidaatide kategooriad — need, kel juba varandus olemas, ja need, kes seda kavatsevad tulevikus omandada, jagunevad 4 klassi: 1) ühed, kelle varandus pole veel kindlustatud, 2) sarnased, kelle varandus on osaliselt kindlustatud, 3) kes on kindlustatud teistes seltsides ja keda võib üle tuua ning 4) need, kes kavatsevad varandust omandada.

Tagajärjekas esind. peab igast asjast, mis ta kuuleb, näeb või loeb, välja lugema küsimust: „Tulekindlustus?“ Ta peab kõigest, mida tähele paneb, endale kapitali lööma. „Hra Ernesaks abielu preili Kadakuga“, „hra Sepp viib oma äri Viljandist Tartu“, „Laiäl tänaval avatakse ehitustarvete äri“, „hra Koppel ehitab

seal ja seal endale maja“ jne., — kõik need uudised peab esindaja tähele panema ja lepingute sõlmimiseks ära kasutama.

Tema peab lahtiste silmadega ajalehte lugema, tema peab olema informeeritud kõigist uutest ja ümberehitustest. Ajalehtedest leiab ta teateid tulekahjudest ja hävitustest, mida tuli korda saanud. Kõik, mis esitaja näeb, kuuleb ja loeb, peab ta ühendusse viima oma tegevusega „Tulekindlustus“ ja täpsalt järele uurima, kas need ei paku võimalusi lepingu sõlmimiseks.

Et kogutud informatsiooni paremini kasutada, peab esindaja saadud teated oma märkmeteraamatusse kirja panema. Paljud andekad esindajad ja isegi inspektorid löövad sarnase märkmeteraamatu pidamisele käega. Küll läheb töö isegi hästi. Kuid see on suur eksitus ning märkmete tegemata jätmise tõttu läheb nii mõnigi hea äri luhta. Harilik mälu ei ole inimesel kaugeltki nii tugev, et seda täielikult võiks usaldada. Märkmeteraamat, mille pidamine ei võta kuigi palju aega, oleks aga suureks abiks süstemaatilise töö juures ning tuletaks esind. tema kohustusi alaliselt meelde. Muidugi ei ole olemas mingisugust mehaanilist abinõu, mis märkmiku iseenesest teadetega täidaks, vaid esindaja peab need teated hankima oma tähelepanekutest. Iga tulekahi pakub näit. mitmekordseid võimalusi kandidaatide nimekirja täiendamiseks. Esmajoones võib tulla kõne alla põlenud hoone ase-

mele ehitatava uue hoone kindlustamise küsimus. Kahjude puhul on alati õige moment külastada kahjusaaja naabreid, kes tulekahju mõju all lepingute sõlmimisele eriti vastuvõtlikud.

Maja- või äri müük pakub võimalust ostjat kindlustada ning tihti sõlmida lepingut seal, kus see varem võimalik ei olnud. Abielunute juures tuleb kõne alla vallasvara kindlustus ja ka kinnisvara, kui neil kavatsus sarnast omandada on.

Need on näited, milliseid võimalusi pakub tegelik elu esindajale tema töös. Selleks, et luua püsivat ja tasuvat äri, peab esindaja suure hulga võimalikkude kandidaatide olukorda uurima ja saadud andmeid ära kasutama. Rõ-

hutame veel kord ära kasutama, kuna üksi andmete kogumisest vähe on, kui agent ei viitsi kandidaate külastada ja nendega lepingu sõlmimise asjus rääkida, või seda ükskõiksuse tõttu tegemata jätab.

Tulekindlustus on ala, mis pakub veel sadandeid ja tuhandeid võimalusi, mida aga püsiva ja hoolsa tööga on tarvis ära kasutada. Põllumees rühhib hommikust õhtuni tööd teha ning saab praegusel ajal selle eest väherahuldava tasu. Kantselei töömees istub ka mõnekümne kroonilise palgaga 6—8 tundi päevas kontori laua taga. Kui kindlustusmees osagi sellest ajast intensiivselt oma alale ohverdaks, oleks tema tasu kindlasti suurem.

*Päikest, õhku ja vett vajab nii jõukas kui
kehv, noor ja vana, maa- ja linnainimene.*

Samuti vajavad kõik elukindlustust.

Vastutustundetü urgitsemine.

Juba mõni aasta tagasi alustas üks kodumaa kindlustusselts inettu kahtlustamistööd oma võistlejate maksuvõime kallal. Kunstlikult eraldati seltside aruannetest üks osa (edasikindlustusäri jäeti välja) ning taheti selle varal tekitada muljet, nagu oleks osa seltse töötanud kahjuga. Iseenesest ei ole kahjuga töötamine üksikute aastatel mingisugune ületamatu pahe ning võib kõige kor-

ralikuma ettevõtte juures ette tulla, ilma et sellest tarvitseks eriliisi järeldusi teha kahjuga töötanud ettevõtte maksuvõime suhtes. Nende kunstlikkude väljavõtete levitaja rehkendas muidugi hulka teadmatusega ning tahtis kõlvatult kahtlustada oma võistlejaid väheses maksuvõimes. Samuti kõlvatuks kodumaa seltside maksuvõimes kahtlustamiseks tuleb lugeda välismaa seltside ga-

rantiikirjade väljajagamist lisaks elukindlustuspoliisidele, mida veel mõni aeg tagasi osa seltse ohtraft kasutas. Kuid nagu saatuse pilkena hävitas usu sarnase garantiikirja vägevusse ühe saksa kindlustusseltsi pankrott, millest õige lähedalt sai puudutatud ühe seltsi poolt väljajagatavate garantiikirjade allakirjutaja. Selle seltsi võistlejate auks peab tähendama, et nad seda pankroti lugu vastureklaamiks pole kasutanud ega loodetavasti kavatse seda ka tulevikus teha. Kuid kes kõigest sellest õppust ole võtnud, on sama selts, kelle ülaltähendatud kunstlikud aruannete ümber tegemised, meie rahva auks õeldud, mingisuguseid tagajärgi ei annud ning kel garantiikirjadega säärane rumal sissekukkumine juhtus. Just nagu ettekirjutatud kindla süsteemi järele levitavad selle seltsi esindajad suure suuga kahtlustusi võistlejate seltside maksuvõime suhtes, ülistades enda seltsi ainukeseks maksuvõimeliseks asutiseks meie kodumaal. Mida tahetakse sarnase inetusega siis õieti kätte saada? Kas ei taba sarnased kahtlustused lõpuks nende levitajat ennast? Kui levitatakse teateid, et üks ja teine selts on maksuraskustes, kas ei teki siis harilikus kodanikus, kes väheteadlik kindlustusasjades, kahtlus, et see kindlustusasjandus on üks kahtlane värk, kui juba ühe või teise ettevõtte kohta levitatakse halbu kuuldusi, mine tea, kuidas siis lood kolmandagagi on. Kindlustustegevuse hea nimipeaks esmajoones kallis olema just kindlustusettevõtetele endile. Kui vaat-

leme tegelikku olukorda, näeme, et just meie kindlustusseltside maksuvõimega on asjad kõige paremas korras. Ümmarguselt 400 kindlustusseltsist, mis meie kodumaal töötavad, on maksuraskustesse sattunud ainult üks ainus. Näidake veel mõni teine ala, kus maksuraskustesse langenud ettevõtete protsent on sama väike. Selle asemel, et selle ühe maksuraskustesse langenud seltsiga urgitseda ülejäänud seltside maksuvõime kallal, peaks seda fakti kasutama just tõenduseks, kui võrd kindlal jalal asub meie kindlustusala. Ka mujalt maailmast võime tuua vähe näiteid sarnasest väikesest arvust maksuraskustest. Saksamaal näiteks on inflatsiooni-ajast arvates kindlustusettevõtetest mõnikümmend protsenti pankrotti läinud. Meil aga ainult 1/4% ning sedagi ilmselt asjatundmatu ja hoolimatu asjaajamise pärast, milline asjaolu ka laiematele ringkondadele juba enne maksuraskustesse sattumist üldiselt teada oli. Sellest näeme, et kahtlustustel seltside maksuvõime suhtes pole mingit reaalsust. Võisteldagu soliidsuse piihoidmistega, vaieldagu põhimõtteliste, rahvuslike jnc. küsimuste üle, kuid jäetagu mustamised, mis toovad kahju kogu eesti kindlustusajale. Või leidub meil seltse, kel eesti kindlustuse hea käekäik üldse korda ei lähe, vaid kes ajavad taga omi erisidhte. Siis teadku need, et eesti majandusorganism on küllalt tugev, et hüljata endast sarnaseid vördjaid.

Kindlustusselts „Eesti“

agendid on tuntud selle poolest, et nad hangivad igal aastal kõige suurema määra uusi kindlustusi ja töötavad kõige tulemusrikkamalt vanade kindlustuste jõushoidmiseks.

„Eesti“ agendid

hoolitsege selle eest, et teie hea nimi püsiks tulevikus väärikana.

Uued kindlustusviisid.

Meie elukindlustuse preemiariifide kogu on täiendatud järgmistele uute kindlustusviisidega: 1) arstilise ülevaatuseta kindlustused tabelite XI, XIII-a, XIII-b ja XIV järele; 2) lapsekindlustused: õpperaha-kindlustus — tabel XIII-a ja kaasavarakindlustus — tabel XIII-b.

Arstilise ülevaatuseta kindlustused.

Arstilise ülevaatuseta kindlustuse tingimused on lühidalt kokkuvõetult järgmised:

Ilma arstilise ülevaatuseta on lubatud kindlustada ainult *täiesti terveid* isikuid kuni 50. eluaastani, kusjuures kindlustuse lõpptähtaeg (kindlustatu vanus + kindlustuse kestus) ei tohi ületada 65. eluaastat. Kindlustuse sõlmimise ettepanekuga on lubatud sellepärast esineda ainult neile, kelle tervisline seisund on hea ja kes kunagi varem tõsiselt haiged ei ole olnud. Eriti tuleb tähelepanu juhtida sellele, et arstilise ülevaatuseta kindlustus ei

ole mitte selleks, nagu mõnikord ekslikult arvatakse, et kindlustuse sõlmimist kergendada seal, kus kindlustatu terviselistel põhjustel kardab arstilist ülevaastust. Tema ülesanne on kindlustuse sõlmimist kergendada neil juhtudel, kus arstiline ülevaatus väliselt põhjustel raskendatud ja aegaviitev on, eriti näiteks kindlustuse sõlmimisel maal, kaugel arsti asukohast.

Maksimaalne kindlustussumma ühe isiku juures on kr. 4000.— (ühes arvatud kõik arstilise ülevaatuseta sõlmitud kindlustused). Preemia on tab. XI ja XIV juures 1 krooni võrra kõrgem tabelipreemiast, tab. XIII-a ja XIII-b on maksev tabelipreemia. Kindlustussumma väljamaksmisel on 2-aastane ooteaeg: kindlustatu surma korral esimesel kindlustusaastal miakstakse tasutud preemiad tagasi, surma korral teisel kindlustusaastal $\frac{1}{2}$ kindlustussummast ja peale 2-aastast kindlustuse kestust terve kindlustussumma. Juhul, kui surma põh-

juseks on õnnetusjuht või äkiline nakkav haigus, makstakse terve kindlustussumma ka enne 2-aastast kindlustuse kestust. Pärastiste arusaamatuste ärahoidmiseks on tähtis, et kindlustuse sõlmimisel eriti juhitakse kindlustatava tähelepanu nimetatud ootajale.

Arstilise ülevaatusega kindlustuse sõlmimisel täidetakse erisoo- viavaldus (sooviavaldus elukindlustuse sõlmimiseks ilma arstilise ülevaatusega — vorm B). Kõikidele sooviavaldusel esinevatele küsimustele tuleb vastata täielikult ja tõeludele vastavalt, kuna valeandmete andmisel selts vabaneb väljamaksu kohustest. Samuti tuleb tingimata täita sooviavalduse viimasel leheküljel leiduv agendi teadaanne.

Välismaadel on arstilise ülevaatusega kindlustused väga levinud.

2. Uued lapsekindlustusviisid: **õpperahakindlustus — tabel XIII-a ja kaasavarakindlustus — tabel XIII-b.**

Lapsekindlustuse vajalikkust tõendavad järgmised kaalutlused. Iga lapsevanema püüe on võimaldada oma lapsele vanemate majast lahkumisel ja iseseisvalt elluastumisel kapitali tütrele kaasavaraks, pojale õpperahaks iseseisva kutseala omandamiseks jne. Meie teame kõik, et praegused majanduslikud olud ei võimalda paljudel korraka sarnase kapitali kogumist. Järjekindlalt väikeste summade kaupa kokkuhoidu teostades on aga võimalik teatud aja vältel üsna tähelepanematult

tarvilikku kapitali koguda, ja sarnast kapitali kogumist võimaldab lapsekindlustus.

Meil Eestis seni üldiselt tarvitusel olev lapsekindlustusviis — lapsekindlustus üleelamise korra-ks preemiate tagasimaksuga surma korral (meie tabel IX) — võimaldab küll järjekindlat kogumist, ei võimalda aga alati saavutada soovitud eesmärki, kuna selle kindlustusviisi juures preemiamaksmine edasi kestab ka peale vanema surma. Sageli on aga vanema, eriti lapse isa, surma korral edaspidine preemiata- sumine raskendatud ja kindlustus lõpeb enneaegselt. Juhul, kui vanema surma järele ei ole võimalik preemiaid edasi maksta, ei ole lapse tulevik soovitud viisil mitte kindlustatud. Otstarbekohaselt ja tegeliku elu nõuetele täiesti vastavalt lapsekindlustusviisilt tuleb nõuda, et preemia tasumine lõpeks vanema surmaga, kuid kindlustussumma makstakse välja selle peale vaatamata kindlaks määratud tähtajal. Ainult sel juhul on lapse tulevik täielikult kaitstud ja olenematu vanema eluea kestusest. Preemiamaksmise lõppemine vanema surmaga on arsesse võetud uute kindlustusviiside, õpperaha ja kaasavara kindlustuse juures. Viimane asjaolu teeb need kindlustusviisid eriti väärtuslikuks.

Õpperaha- ja kaasavarakindlustuse juures on kindlustusevõtja lapsevanem (isa, ema või keegi lapse saatusest huvitatu), soodustatu aga, s. o. kindlustussumma kättesaaja laps ise. Kindlustusi nende kindlustusviiside

järele sõlmitakse: a) vanema arstilise ülevaatusega, millisel korral vanema surmaga, alates kohe kindlustuse algusest, lõpeb preemiamaksmine ja kindlustussumma makstakse lapsele välja tabelis ette nähtud tähtajal; b) ilma vanema arstilise ülevaatuseta, millisel korral, juhul, kui kindlustus on vähemalt 2 aastat jõus olnud, vanema surmaga lõpeb preemiamaksmine ja samuti, nagu arstilise ülevaatuseta kindlustuse juures, makstakse lapsele tabelis ette nähtud tähtajal terve kindlustussumma. Vanema surma korral esimesel kindlustusaastal makstakse tasutud preemiad tagasi, surma korral teisel kindlustusaastal lõpeb preemiamaksmine ja tähtajal makstakse $\frac{1}{2}$ kindlustussummast. Juhul b) on kindlustuse kohta maksivad kõik arstilise ülevaatuseta kindlustuse tingimused, kus eriti tuleb tähelepanu juhtida sellele, et kindlustuse sõlmimiseks on nõutav, et vanema terviseline seisund oleks hea. Arstilise ülevaatuseta kindlustuse sooviavaldusel täidetakse sooviavaldusel esinevad küsimused vanema terviselse seisundi kohta.

Õpperaha-kindlustuse juures tabel XIII-a järele makstakse kindlustussumma välja lapsele kokkulepitud tähtajal. Lapse varem surma korral makstakse kõik tasutud preemiad tagasi.

Tabel XIII-a järele arstilise ülevaatusega sõlmitud kindlustusega on võimalik ühendada veel rendi lisakindlustust tabel XIII-c järele, milline kindlustusviis võimaldab lapsele vanema surma-

momendist algavat ja iga aasta kuni kindlustussumma väljamaksmiseni kestvat renti maksimaalselt kuni 10% suuruses kindlustussummast.

Kaasavara-kindlustuse juures tabel XIII-b järele makstakse kindlustussumma välja tütre abiellumisel alates tema 18. eluaastast. Juhul, kui tütar ei ole abiellunud 25. eluaastal, makstakse kindlustussumma kohe välja. Tütre varem surma korral makstakse tasutud preemiad tagasi (väljaarvatud surmajuhtum esimesel eluaastal).

Kaasavarakindlustuse vajalikkust põhjustab tegelik elu. „Eesti Statistika“ ajakirja andmete põhjal oli 1929. aastal abiellunud 8807 naise vanuse jaotus järgmine:

Alla 20. a.	916	naist, s. o.
10,4%	kõigist	abiellunuist
20 a. — 24 a.	3628	„ „ „
41,2%	„	„
25 a. — 29 a.	2228	„ „ „
25,3%	„	„
30 a. — 39 a.	1568	„ „ „
17,8%	„	„
40 a. — 49 a.	379	„ „ „
4,3%	„	„
üle 50 a.	88	„ „ „
1 %	„	„

On huvitav, et ülaltähendatud üksikutele vanuste rühmadele vastavad 1929. aasta protsentmäärad on meil Eestis väga vähe erinevad ka eelmiste aastate omadest.

Eelpooltoodust selgub, et naistele kõige soodsamad abiellumisaastad on 20. ja 24. või 25. eluaasta vahel. Alla 24. eluaastat

oli näiteks 1929. aastal abiellunud 51,6%, s. o. pool kõigist abiellunuist. Viimane asjaolu tõendab omalt poolt, et kaasavarakindlustus, mille juures kindlustussumma välja makstakse abiellumise korral, hiljemalt aga 25. eluaastal, tegeliku elu nõuetele täiesti vastab. Arvud kõnelevad siin selgemini, kui meie seda sõnades väljendada saaksime.

Uute lapsekindlustusviiside kohta on ilmunud ka vastavad reklaambrošüürid ühes preemiatariffidega. Nimetatud reklaamlehti

tuleb jaotada ainult neile, kellelt on kindlustust loota, s. o. lastevanematele.

Õpperaha- ja kaasavarakindlustus on uuemad ja moodsamad kindlustusviisid ja välismaades eriti levinenud. Meil Eestis on nad ainukesed sellelaadilised kindlustusviisid.

Loodame, et meie esindajad uusi ajakohaseid ja tegeliku elu nõuetele vastavaid lapsekindlustusviise väärikalt hindavad ja neid innukalt lastevanemate seas levitavad.

Elukindlustusselts

ei suuda asendada pereisa, aga ta võib kaitsta tema perekonda vaesuse ja häda eest ning teha lesele võimalikuks pidada kodu ja oma perekonda edaspidigi üheskoos.

Kindlustussumma vähendab tulevikus ähvardavaid muresid

ja loob aluse majanduslikule olukorrale, aga ta süvendab ka naise ja laste tänu- ja austustunnet pereisa vastu.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus.

Lubamata võistlusvõtete ja pahatahtliku reklaami eest võib kohus raskeid karistusi määrata.

Riigikohtu poolt on vastu võetud kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus, milline hakkab maksma 1. sept. s. a. Et seadus äärmiselt tähtis ka kindlustustege-lastele, avaldame sellest tähtsamad väljavõtted.

Üldeeskiri.

Isikult, kes ärilise läbikäimise alal oma toiminguga, mis võib

tuua kahju kellelegi võistlejale, olles sellega sattunud vastuollu võistluse heade kommetega, võidakse nõuda, et ta loobuks sellest toimingust ja kõrvaldaks selle tagajärjel tekkinud väärulukorra. Kui ta aga teadis (või pidi teadma), et see toiming võis tuua kahju mõnele võistlejale, siis võidakse nõuda temalt ka kahjutasu. Kahju, mille suurust pole võima-

lik täpsalt kindlaks teha, hindab kohus asjaolude kohaselt oma õiglase äranägemise järgi.

Kõlvatu reklaam.

Isikult, kes avaldas oma või teise isiku ettevõtte kohta ebaõigeid teateid, mis võib tekitada eriti soodsa pakkumise mulje, võib nõuda sellise toimingu lõpetamist. Kõnealolevate teadete hulka kuuluvad eeskätt teated kauba omaduse, valmistamisviisi, hinna jne. kohta, samuti äri suuruse, vanuse, varandusliku seisukorra, isikliku koosseisu ja krediitiseisukorra kohta. Teate all mõistetakse ka kujutisi, etendusi ja muid vahendeid, rääkimata ärisiltidest, ringkirjadest, arvete või kauba pealkirjadest. Süüdlast seesuguste valeteadete andmises või levitamises karistatakse ka kriminaalkorras, rahatrahviga mitte üle 500 kr. või arestiga mitte üle 3 kuu. Kui ebaõige teade on avaldatud perioodilises trükitootes (ajalehed, ajakirjad), siis vastutab selle eest ka trükitoote toimetaja.

Mahategevate teadete andmine.

Isikult, kes võistluse otstarbel andis või levitas kellegi teise ettevõtja kohta teadet, mis võib tuua kahju sellele ettevõttele, võidakse nõuda sellest tegevusest loobumist, ning kui võistleja selle all kannatanud, ka kahjutasu. Peale selle peab süüdlane avaldama õiendused ajalehtedes. Ilma mõjuva põhjusega ei tohi levitada

võistleja kohta ka õigeid teateid, kui viimased võistlejale kahju võivad tuua.

Samuti võib nõuda kahjutasu isikult, kes püüdis võistleja teenija, agendi, kaubareisija või õpilase äraostmisega sünnitada kahju äriale. See on maksev ka teenijate kohta, kes lasksid end osta ära, et kõlvatu tegevusega oma kohuste täitmisel soodustada võistlejat. Süüdlased selles langetavad kriminaalkorras karistuse alla, mis näeb ette kuni 1000 krooni rahatrahvi või 6 kuud aresti.

Teenijad, õpilased, volinikud, agendid jne., kes teenistuse-, õppe- või volitusvahekorras kestusel avaldavad äri tootmissaladusi, mis neile teatavaks saanud teenistuse tõttu, ei tohi neid avaldada võistlejatele. Viimast võib teha ainult tööandja või volitaja tahtmisel või teadmises. Teenijad ja võistlejad, kes eksinud eelnimetatud punktide vastu, võivad langetada karistuse alla kuni 500-kroonise rahatrahvi ja kolmekuulise arestini.

Kaubaks käesoleva seaduse mõttes loetakse kõik toimingud, mida ettevõtted ärilisel otstarbel tasuliselt teostavad.

Kõlvatust võistlustoimingust loobumist ja toimingust tekkinud väärulukorra kõrvaldamist võidakse nõuda käesoleva seaduse põhjal ka juhul, kui toiming oli leidnud aset enne käesoleva seaduse maksmahakkamist, kuid väärulukord on kestnud ka pärast seda. Kahjutasu nõuda võib aga ka seesugusel juhul ainult

niivõrd, kui kahju on tekkinud pärast käesoleva seaduse maksma-hakkamist.

Kuna väärnähted, mis käesolevas seaduses loeteldud, kindlus-

tusalal kaugeltki haruldased ei olnud, ei jäta loodetavasti maksmapandud seadus kindlustusala tervendamisele oma mõju avaldamata.

Mida rohkemate inimestega

agent kindlustusasjus kõneleb, seda laiemale alusele põhjendab ta oma tulevikutöö.

Asjad, mis panevad mõtlema.

Intelligentne noormees, kes oli ilmunud ühe muulaste seltsi kuulutuse peale end agendiks pakuma, jutustas, kuidas seal agente tööks ette valmistatakse. Iima et alul kindlustustegevuse kohta sõnakestki oleks lausutud, tehtud kõigepealt maha meie seltsi, selle järele õpetatud kätte mõned trikid kindlustuslepingute sõlmimiseks (millised oma väärtuselt küll rohkem sobivad hobuseparsnikkudele), varustatud noor agendi kandidaat lööksõnadega oma seltsi vägevusest ja võistlejate pahede kohta, ning sarnase pagasiga saadetudki värske esindaja tööle.

Sarnane teguviis paneb mõtlema. Mis peab meie kindlustusalast saama, kui seda selliste pinnapealsete võtetega solkima hakatakse. Et see noor esindaja oleks midagi liialdanud, ei taha uskuda, sest faktid tõendavad, et esitajad sarnaseid õpetusi tegelikult elus kasutavad. Nii näiteks, sõlmitakse elukindlustuslepinguid sellega, et lubatakse aasta või paari preemia tasumisel laenu kindlustussumma suuruses. Muidugi nurkades, kus

raha vähe ja rahvas vähe arenenud, leiab sarnane laenupakkumine suurt poolehoidu ja nõutava aastapreemia tasumiseks laenatakse tihtigi summa naabrilt. Et laenu mittesaamisel kindlustusevõtja kindlustust siunab nii palju kui ta vähegi oskab ja et temast vaevalt edaspidi kindlustusevõtjat saab, on enam kui kindel. Kuid mis hoolib sellest esindaja, kes varustatud nii pealiskaudse pagasiga. Tema saab vast veel kiitagi, et nii palju lepinguid sõlmis.

Eriti palju kuritarvitatakse dividendide lubamisel. Mõni suurustab, et tema poolt esindatav selts teenib oma kapitalidelt 15% ning võib selle tõttu maksta kõige kõrgemaid dividende. Õige sageli katsutakse määrata kindlaks dividendi suurus pikema aja peale ning selle põhjal välja arvata, palju kindlustusevõtjal tegelikult tuleks sisse maksta. Üks selts on lasknud trükkida isegi vastavad tabelid. Vast aitab kõlvatu võitluse vastu võitlemise seadus kaasa, et sarnaste kindlustusevõtjate

peret eksiteele viivate kalkulatsioonide levitamine kaob.

Soodsa pakkumise muljet tahe- takse tekitada veel sclega, et kindlustuste ülevõtmisel hinna väl- jaarvamisel võetakse arvesse mõni vähem soodus, kuid odavam kind- lustusviis või pikendatakse kind- lustussumma väljamaksu täht- päeva.

Sama vana laadatrikk, kui kulduuri müütamine, on majade kindlustamine ilma vundamendita. Võetakse kindlustus üle „soodus- tusega“, et vundament jääb kind- lustusest välja. Seda aga ei taipa vist esindaja isegi, et see pole kel- legi soodustus, kui kahju korral vundamenti rikked tasumata jää- vad.

Mõned esindajad on eriti meist-

rid väänama võistleja kindlustus- tingimusi ning sealt välja lugema kindlustusevõtjale „ebasoodsaid“ paragrahve. Üks liik esindajaid (kõige rohkearvulisem) levitab lihtsalt valimata laimu ja valetea- teid võistlejate seltside aadressil.

Need on faktid, mis annavad tunnistust osa esindajate madalast oskuslikust tasapinnast ja kutse- eetikast. Mis aga veel kurvem, mõnes seltsis isegi inspektorid ja juhtivamad tegelased õpetavad esindajaid sarnases vaimus, mis ei võimalda loota asja üldist paranemist ka tulevikus.

Seda enam on aga meil põhjust ja tarvidust tõsta oma tegelas- konna oskuslikku ning moraalselt tasapinda, et tuua seisukorda ter- venemist.

Nüüdki maksab väide:

viites aega, kaotad palju häid võimalusi.

Inimesest enesest oleneb alati ta töötulemuste rikkalikkus.

Mitmesugust.

Ühistegelise kindlustuse tähtsus.

Tänavuaastase ülemaailmliku ühistegevuspäeva puhul laiali- saadetud ringkirjas mainib Eesti Ühistegelise Liidu esimees esiko- hal ühistegelisi kindlustusseltse, keda hoogus tegevus tõstnud edu poolest esikohale. Kuna senini märgiti ülevaadetes ja kirjeldus- tes ühistegelisi kindlustusseltse tavaliselt viimases järjekorras,

võlgnevad nad tänu intensiivsele- tööle, mis tõstnud neid edu poo- lest esimesse ritta.

Ühistegelise kindlustuse edu.
Успех кооперативного страхо-
вания.

Arvud räägivad.
Цифры говорят.

Andmeid ametliku kuukirja „Eesti Statistika“ 1931. a. juuni- kuu numbriga järgi:

Данные из июнского номера официального журнала „Eesti Statistika“:

1929. a. suurenesid võrreldes eelmise aastaga:

В 1929 г. увеличались сравнительно с предыдущим годом:

bilansid ühistegelistel seltsel 34,8 %

билансы у кооперативн. обществ

aktsiaseltsel 13,5 %

у акционерных общ.

Tulud ja kulud ühistegelistel seltsel 58,2 %

Приходы - расходы у кооперативн. общ.

aktsiaseltsel 5,6 %

у акционерных общ.

Tulekindl. juurekasvust langes ühistegeliste seltside arvele 81,3 %

Из прироста страхов. от огня пало на долю кооперативн. общ.

aktsiaseltside arvele 18,7 %

акционерн. общ.

Tulekindlustuse preemiad ühistegelistel seltsel tõusid 37,5 %

Премии по страхованию от огня увеличались у коопер. общ.

aktsiaseltsidel langesid 0,3 %

пали у акц. обществ

Neist andmetest selgub, et ühistegelise kindlustuse osa on 1929. a. jõudsat suurenemist näidanud.

Эти данные показывают, что в 1929 г. кооперативное страхование по сравнению с акционерным показывало более усиленный прирост.

Teateid teiste seltside tegevusest.

„Eesti Lloyd“ on saanud 1930. a. preemiaid kr. 507.239.— Eelmisel aastal oli sama seltsi preemiatasaak kr. 572.605.—

K./s. „Oma“ preemiasaak 1930. a. oli kr. 360.040.41.

„Eesti Union“ on saanud 1930. a. preemiaid kr. 184.209.61.

Põhja Kindlustusseltsi preemiasaak 1930. a. oli kr. 348.027.43.

K./s. „Turis“ on saanud läinud aastal preemiaid kr. 69.769.16 (eelmisel aastal oli preemiasaak kr. 130.511.07). „Turis'e“ 1930. a. lõpeb kr. 13.010.22 kahjuga.

Uus elukindlustuse preemiatariifide kogu.

Uus elukindlustuse preemiatariffide kogu on trükist ilmunud. Uues tariifraamatus leiduvad järgmised täiendused ja muudatused: 1) Arstilise ülevaatuse ta kindlustused tab. XI, XIII-a, ja XIII-b ja XIX järele (lhk. 14 ja 15). 2) Uued lapsekindlustusviisid tab. XIII-a, XIII-b ja XIII-c järele (lhk. 22—29). 3) Tab. I-a ja III-a preemiatariif (lhk. 34 ja 35) on tehnilistel põhjustel üle viidud uuele preemiarvestusviisile. Uued preemiad erinevad väga vähe endistest. Edaspidi arvestatakse nende tabelite järele sõlmitavate kindlustuste preemiad uue tariifi alusel. 4) Tabel III järele sõlmitud kindlustusi on võimalik täiendada invaliidisuse lisakindlustusega tab. I-i ja II-i järele, juhul, kui kindlustussumma ei ületa 1500 kr.

Peale selle leidub uues tariifraamatus invaliidisuse lisakindlustuste preemiatariifid I-i ja II-i ning preemiatariif kindlustuseks üleelamise korraks preemiate tagasimaksuga surma korral — tabel XVI.

Uued tariifraamatud on mõeldud kasutamiseks ainult esindajatele, kusjuures igale esindajale antakse ainult üks tariifraamat. Kindlustatavatele väljajagamiseks on trükitud preemiatariifid eri-

Kõlvatu reklaam.

Üks kindlustusselts on lasknud omale ajalehtedes tänu avaldada selle eest, et ta on maksnud välja elukindlustussumma sarnase poliisi järele, mille järele preemia õigel ajal maksmata. Muidugi on kuulutuse sihiks tekitada massides muljet, et tähendatud selts maksab „hästi“. Meie ei kahtle ka, et kindlustussumma kättesaajale see summa hädavajalik oli. Meid huvitab ainult, mida ütlevad need kindlustusevõtjad, kes omad kohustused korralikult seltsi vastu täitnud ning kelle arvel korratutele makstakse summasid välja. Huvitav on veel, paljude jõust väljalangenud poliiside järele selts üldse suudab väljamaksusid toimetada korralikkude maksjate arvel.

Igatahes kuulub sarnane reklaamvõte kõlvatute hulka, sest kindlasti ei kavatse see kindlustusselts toimetada väljamaksusid kõigi oma aeglastatud poliiside järgi.

Kirjavastused.

Küsimused.

1. Paljude seltside bilanssides figureerib kinnisvara. Millise tähtsusega on maja kindlustusseltsile?

2. Ühe muulaste kindlustusseltsi esindajad laimavad avalikult meie seltsi. Mis tuleb selle vältimiseks ette võtta?

Vastused.

1. On kinnisvarasse mahutatud mõõdukas osa seltsi reservidest ja toob maja head tulu, on see kinnisvara seltsile kindlaim ja tulusaim kapitali mahutamise allikas. On aga maja alla liiga palju reserve ebalikviidselt kinni pandud ja toob suur ning kallid maja vähe sisse, muutub ta seltsile koormaks ja vähendab tulusid.

2. Laimule ei tule samaga vastata, vaid asjalikkude väidetega laimaja argumendid ümber lükata ja teda naeruvääristada. Raskematel juhtudel tuleb laimaja nimi ühes tunnistajate ülesandmisega seltsi juhatusele teatavaks teha, et oleks võimalik vastutusele võtta.

Kuna nähtavasti ühe muulaste seltsi poolt meie vastu süstemaatiliselt laimu levitatakse, oleme mõned selle seltsi esindajad juba vastutusele võtnud.

Kus on kergem töötada?

Mitmelt poolt on tulnud kaebusi, et teiste seltside esindajad hankimistöö hõlbustamiseks on esinenud meie seltsi nime all.

Keegi ei ole aga kaevanud, et meie esindajad oleksid esinenud võõra firma all.

See on parimaks tõenduseks, et meie seltsi nimi avab kõige avaramad töövõimalused esindajatele.

Okka tõusu suunas!

«EESTI» agendid ei unustanud suvelgi oma vastutusriikast tööd. Aga sügise tülles — inimeste soovitusmeeleolust või tööriühmelmeldusest vabanedes — rakenduvad agendid veel vilkamalt töösse, eriti

need, kes suvel muuga olid seotud.

Kui iga agent oma parema võimise järgi peab silmas «EESTIT» ja tema heaks tehtavat tööd, siis näitab käesolevgi, juba viimasesse kolmandikku jõudev aasta meie ühingu saavutistes alatasa tõusu tendentsi.

Ilmub 6 korda aastas ja saadetakse tasuta kõigile seltsi tegelastele.

Toimetus: Tartu, Suurturg 10.

Väljaandja: Kindlustusselts „Eesti“.

Vastutav toimetaja: J. Nirk.